

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. S.**, zast. Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou se sídlem náměstí I. P. Pavlova 1785/3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015, č. j. OAM-867/ZA-ZA02-P16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Az 1/2016 – 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Lilianě Křístkové, advokátce se sídlem náměstí I. P. Pavlova 1785/3, Praha 3, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje.

[2] Městský soud považoval za účelové tvrzení stěžovatele, že jeho přesvědčení se přičítá nastoupit do armády, jak mu ukládá povolávací rozkaz, jelikož jeho pravoslavné vyznání, resp. pravoslavná církev, nikterak nebrání svým příslušníkům podílet se na obraně státu.

Soud s poukazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2016, č. j. 9 Azs 303/2015 – 32, uvedl, že obava z nástupu do vojenské služby není azylově relevantní důvod. Dle usnesení kasačního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, na území Ukrajiny ani neprobíhá tzv. „totální konflikt“. Tento konflikt je izolovaný na východ Ukrajiny a zasahuje tak pouze 2 ze 24 oblastí, na které je Ukrajina rozdělena. Bydlištěm stěžovatele bylo město X v Zakarpatské oblasti, což je stabilní oblast pod kontrolou vlády. Podle Ženevské konvence (Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951) není uprchlíkem ten, jehož jediný důvod pro dezerci či vyhýbání se nástupu k výkonu vojenské služby je averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.

[3] Městský soud uvedl, že na humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu není subjektivní nárok a lze udělit pouze v případě hodného zvláštního zřetele. Za takové je považováno např. zvláště těžké postižení, či nemoc, nebo skutečnost, že žadatel o azyl pochází z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou. Stěžovatel v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý. Rodinné vazby, které má v České republice, nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Poskytnutí azylu nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky. Zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu ani tuto jinou formu legalizace pobytu nevylučuje.

[4] Na stěžovatele se dle městského soudu nevztahuje ani doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu. Na Ukrajině byl zrušen trest smrti a stěžovatel ani netvrdil, že by proti němu bylo vedeno trestní řízení. Neuvedl žádnou skutečnost, ze kterého by bylo možno usoudit, že by mu hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Za takové zacházení nelze považovat povolávací rozkazy do armády, jak plyne z citovaného usnesení kasačního soudu sp. zn. 9 Azs 303/2015, ani že v době jeho pobytu došlo na západní části Ukrajiny ke střetu mafiánských skupin, protože stěžovatel uvedl, že se střetu neúčastnil a nehrozilo mu ohrožení života či zdraví. Pod hrozbu mučení nebo nelidského či ponižující zacházení nebo trestání nelze podřadit ani to, že na Ukrajině je rozsáhlá korupce, kdy i přes tuto rozsáhlou korupci neměl žádné problémy se státními orgány. Stěžovatel nebyl ani ohrožen na svém životě nebo lidské důstojnosti z důvodu probíhajícího konfliktu, neboť jeho předchozí bydliště bylo na západě Ukrajiny, zatímco boje probíhaly ve východní části.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[6] V kasační stížnosti namítal, že městský soud se nezabýval tím, zda žalovaný ve správním řízení vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Rozhodnutí žalovaného nebylo v otázce neudělení doplňkové ochrany dostatečně přesvědčivé a bylo vydáno v rozporu s § 14a, § 17 odst. 2 a § 53a odst. 4 zákona o azylu.

[7] Stěžovatel opustil Ukrajinu z důvodu válečného konfliktu, má obavy o svůj život a přičí se mu nastoupit do armády. V případě návratu do vlasti mu hrozí nebezpečí uvěznění, nebo v případě účasti v ozbrojeném konfliktu dokonce smrt. Tato tíživá situace je důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Možnost vnitřní ochrany byla a je komplikovaná a není vhodným řešením situace stěžovatele. Skutkový stav neumožňoval návrat na Ukrajinu bez nebezpečí pro jeho osobu.

pokračování

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, stěžovatel měl možnost do žádosti uvést relevantní skutečnosti a byla mu poskytnuta možnost se ke všem důkazům vyjádřit. Odmítnutí nástupu do vojenské služby není dle judikatury Nejvyššího správního soudu relevantní azylový důvod. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany. Na Ukrajině je pouze izolovaný konflikt a stěžovatel neprokázal dostatečnou míru individualizace na jeho případ.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Ve věcech mezinárodní ochrany se soud nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.), poté zkoumá její přijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, č. j. 8 Azs 5/2006 - 30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azyly) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ tak, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* V případě, že tomu tak není, zdejší soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[11] Soud v projednávané věci shledal, že kasační stížnost není nepřípustná, nicméně přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal, z čehož plyne její nepřijatelnost.

[12] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto kasační soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť je-li taková vada zjištěna, může být podle ustálené judikatury důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Tuto nepřezkoumatelnost spatřoval stěžovatel v nevypořádání námitky nedostatečně zjištěného skutkového stavu městským soudem. V podané žalobě pouze zcela obecně namítal, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu. Je pravdou, že na tuto námitku městský soud přímo nereagoval, z celého odůvodnění je však zřejmé, že se velmi podrobně zabýval popisem jak skutkového stavu, zjištění žalovaného, jeho závěrům i tvrzením stěžovatele. V obecné rovině tak tuto žalobní námitku přezkoumal. Ostatně nemohl postupovat ani jinak, jelikož stěžovatel v podané námitce tuto vadu žádným způsobem nekonkretizoval.

[14] Stejně tak byla naprosto obecná námitka, že vypořádání neudělení doplňkové ochrany žalovaným bylo nepřesvědčivé. Nejvyšší správní soud proto obecně přezkoumal dané tvrzení a neztotožnil se s ním. Žalovaný se touto otázkou zabýval na stranách 7 až 9 napadeného rozhodnutí, kde dostatečně popsal důvody tam uvedených závěrů. Toto odůvodnění je zcela v pořádku.

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, uvedl, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ V usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, se kasační soud vyjadřoval k povaze konfliktu na Ukrajině takto: „Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Ke stejnému závěru dospěl i např. v usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26, ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 230/2016 – 33, nebo ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 Azs 239/2016 – 29. Stěžovatel sám uvedl jako místo svého pobytu město X v Zakarpatské oblasti, která se nachází v západní oblasti Ukrajiny, kde ozbrojený konflikt neprobíhá. Tvrzení, že možnost vnitřní ochrany je a byla komplikovaná, žádným způsobem nespecifikuje a kasační soud jej tak považuje za účelové.

[16] Problematikou služby v armádě se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval, např. v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, a dospěl k závěru, že samotné odmítání této služby, byť by její výkon byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu, není azylově relevantní.

[17] Námitka porušení § 17 odst. 2 a § 53a odst. 4 zákona o azylu se naprosto míjí s posuzovanou věcí, když tato ustanovení se týkají odejmutí azylu a prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana uložena.

[18] Z výše uvedeného je patrné, že zákon o azylu a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti a městský soud při svém rozhodování postupoval dle zákonných ustanovení a ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele, a proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[20] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

[21] Nejvyšší správní soud dále ustanovené zástupkyni přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Jde o odměnu za 1 úkon právní služby (kasační stížnost) v částce 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů) a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 3 400 Kč. Ustanovená právní zástupkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se částka zvyšuje o příslušnou sazbu této daně, celkem tedy na 4 114 Kč. Přiznaná odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu